

Datum
2021-04-16

Diarienummer
KFN-2020/225.667

Handläggare
Tove Sandahl Fransson
tove.Sandahl-Fransson@huddinge.se
Nela Bengtsson
nela.bengtsson@huddinge.se

Mottagare

Motion väckt av Mats av Arkhem (SD), Sven Pernils (SD), Ann Clewett (SD), Martin Nigals (SD) och John Clewett (SD) om att häva stöd till och samarbete med studieförbundet Ibn Rushd, remissvar

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden godkänner förvaltningens remissvar enligt tjänsteutlåtande daterat den 16 april 2021 och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

I maj 2020 väckte Mats Arkhem, Sven Pernils, Ann Clewett, Martin Nigals och John Clewett (samtliga SD) motionen ”Häv stödet till och samarbetet med studieförbundet Ibn Rushd” i kommunfullmäktige. I motionen föreslås att Huddinge kommun ska häva bidragsstödet och allt samarbete med studieförbundet Ibn Rushd då det inte lever upp till grundläggande värderingar och jämställdhetsmål som kommunen arbetar efter.

Ibn Rushd är ett ideellt och partipolitiskt obundet studieförbund som godkändes av Folkbildningsrådet 2007. Under senare år har Ibn Rushds verksamhet blivit ifrågasatt inom ett flertal olika områden, inte minst inställningen till jämställdhet och demokrati. Folkbildningsrådet initierade en granskning av Ibn Rushd som utmynnade i slutsatsen att förbundet var i behov av fortsatt utveckling. Som en följd gav Folkbildningsrådet Ibn Rushd i uppdrag att ta fram en åtgärdsplan som redovisade hur man avsåg att stärka demokratiska strukturer och öka transparensen. Åtgärdsplanen godkändes 2020 och Folkbildningsrådet har inte funnit anledning till att ompröva statsbidraget till Ibn Rushd.

I kommunens utredning av Ibn Rushds verksamhet lokalt har inget framkommit som ger skäl att häva bidraget till förbundet utifrån ett ickedemokratiskt agerande eller kopplingar till våldsbejakande extremism.

Däremot har det uppdagats oegentligheter rörande den totala volymen inrapporterade bidragstimmar då den bedöms orimlig utifrån studielokalernas förutsättningar och storlek. Därmed kommer förbundet bli återbetalningsskyldigt.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Kultur- och fritidsnämnden
141 85 Huddinge

Besök
Sjödalsstorget 7

Tfn vxl 08-535 300 00

www.huddinge.se

Beskrivning av ärendet

Den 18 maj 2020 väckte Mats Arkhem, Sven Pernils, Ann Clewett, Martin Nigals och John Clewett (samtliga SD) motionen ”Häv stödet till och samarbetet med studieförbundet Ibn Rushd” i kommunfullmäktige (*bilaga 1*).

I motionen föreslås att Huddinge kommun ska häva bidragsstödet och allt samarbete med studieförbundet Ibn Rushd då det inte lever upp till de grundläggande värderingar och jämställdhetsmål som kommunen arbetar efter.

Förslagsställarna hänvisar bland annat till Folkbildningsrådets granskning av Ibn Rushd ”När tilliten prövas” som enligt motionärerna visar på allvarliga brister i förbundets demokratiska uppfattning.

Studieförbundet Ibn Rushd

Ibn Rushd bildades år 2001 som ett ideellt och partipolitiskt obundet studieförbund. I oktober 2007 beslöt Folkbildningsrådets styrelse¹ att godkänna Ibn Rushd som statsbidragsberättigat studieförbund. Ibn Rushds andel av det totala studieförbundsanslaget på 1,8 miljarder var år 2019 ca 27 miljoner.

Ibn Rushd har nationellt 8 aktiva medlemsorganisationer och över 200 lokala samarbetsorganisationer. Totalt nås varje år ca 13 000 människor genom studiecirklar, föreläsningar, utställningar, bokmässor och kurser i först och främst kultur och livsåskådning.

Studieförbundet organiseras i distrikt. Ansvarig för den lokala verksamheten i Huddinge kommun är Ibn Rushd distrikt Stockholm-Uppsala. I Huddinge bedriver Ibn Rushd den egna verksamheten Kvinnornas Bildningshus i Flemingsberg samt har en medlemsförening, Kutub, i Vårby som rapporterar verksamhet till studieförbundet.

När tilliten prövas – en extern granskning

Under senare år har Ibn Rushds verksamhet blivit ifrågasatt och kritikerna har undrat vilka de egentliga religiösa och politiska syftena är, vilket skapat en osäkerhet om studieförbundets tillförlitlighet.

För att få en fördjupad bild av studieförbundet gav Folkbildningsrådet Erik Amnå, professor i statskunskap vid Örebro universitet, i uppdrag att undersöka förbundets verksamhet i förhållande till Folkbildningsrådets demokrativillkor.

Enligt granskningsrapporten har Ibn Rushd framgångsrikt lyckas engagera människor med utländsk bakgrund, kort utbildning och låga inkomster. Samtidigt motarbetas folkbildningens syften om människor inte inbjuds till jämlika, öppna möten där även tabubelagda teman och åsikter får utmanas i kritiska konfrontationer. Det gäller inte minst då man i vissa fall engagerat föreläsare med demokratifientliga åsikter som oemotsagda fått delta i olika sammankomster.

---

¹ Folkbildningsrådet är en ideell förening med myndighetsuppgifter som bildades 1991. Föreningen fördelar statsbidrag inom Utbildningsdepartementets verksamhetsområde: folkhögskolor, studieförbund och folkhögskolors studerandeorganisationer. Medlemmar är Studieförbunden, SKR samt Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation.

Datum
2021-04-16Diarienummer
KFN-2020/225.667

Granskningens sammanfattande bedömningen är att Ibn Rushd utgör ett folkbildningsprojekt i behov av fortsatt utveckling.

Folkbildningsrådet begär åtgärdsplan

Som en följd av granskningen gav Folkbildningsrådet Ibn Rushd i uppdrag att ta fram en nationell åtgärdsplan för att redovisa hur man avser att stärka demokratiska strukturer inom studieförbundet, kompetensutveckla anställda och öka transparensen i verksamheten. I mars 2020 presenterade studieförbundet en åtgärdsplan som godkändes av Folkbildningsrådets styrelse.

Under våren 2020 skickade Folkbildningsrådet ut ett förtydligande till Sveriges samtliga kommuner då granskningen av studieförbundet Ibn Rushd i vissa fall hade misstolkats. Av förtydligandet framgår att Folkbildningsrådets styrelse inte funnit skäl att ompröva statsbidraget till studieförbundet Ibn Rushd.

Huddinge kommuns regelverk avseende uppföljning av studieförbunden

Enligt Huddinge kommuns bidragsreglemente HKF 8130 (*bilaga 3*) ska studieförbunden årligen lämna in aktuella föreningsuppgifter tillsammans med verksamhetsberättelse, ekonomisk redovisning och revisionsberättelse från föregående verksamhetsår, årsmötesprotokoll från innevarande år samt intyg om medgivande om granskning av räkenskaper.

Studieförbunden är skyldiga att anmäla sådana väsentliga förändringar i organisationen eller i verksamheten som kan påverka förutsättningarna för att få bidrag. Om oriktiga uppgifter lämnas i ansökan om bidrag kan kultur- och fritidsnämnden besluta att studieförbundet blir återbetalningsskyldigt och/eller avstängs från bidrag under viss tid.

Fördjupad uppföljning

Till följd av den nationella debatten kring Ibn Rushds verksamhet och de oegentligheter som upptäckts rörande de inrapporterade bidragstimmarna inom flera studieförbunds verksamheter i Stockholmsområdet, har kultur- och fritidsförvaltningen valt att närmare utreda den lokala verksamheten som bedrivits i Ibn Rushds regi i kommunen (*bilaga 4*).

Utredningen har utgått från följande frågeställningar:

- Finns det oegentligheter gällande bidragets användning?
- Finns det brister i studieförbundets tillämpning av HKF 8130 syfte med bidragsgivningen?

Rörande den första frågeställningen kan sammanfattningsvis konstateras att det har funnits oegentligheter gällande bidragets användning. Uppföljningen visar att användningen av bidragsmedel, som utbetalts under åren 2017–2019 till Ibn Rushd, inte har varit rimlig utifrån antal samtidiga studiecirkel i medlemsföreningen Kutubs lokal. En viss del av de inrapporterade studiecirkelarna bedöms således ha varit orimliga att genomföra i den mån de har inrapporterats. Därför justerar Ibn Rushd samtliga studiecirkeltimmar för Kutub under 2017–

Datum
2021-04-16

Diarienummer
KFN-2020/225.667

2019. Utredningen visar även att Ibn Rushd distrikt Stockholm-Uppsala har brutit i sitt anordnarskap gentemot medlemsföreningen.

Avseende den andra frågeställningen har det undersökts huruvida Ibn Rushds verksamheten har en demokratisk uppbyggd organisation som är i linje med kommunens bidragsreglemente och stadsbidragsvillkoren. Ibn Rushd säkerställer att dess ledare agerar i linje med bidragets syfte genom att utgå från kvalitetschecklistor för samtliga föreläsare, samt ser till att alla studiecirkelledare går en cirkelledarutbildning vilken bland annat går igenom statens syfte, Folkbildningsrådets krav och riktlinjer samt studieförbundets interna riktlinjer.

I det stöd som kultur- och fritidsförvaltningen fått från kommunstyrelsens förvaltning i sin granskning har heller inte något upptäckts som kan utgöra ett ickedemokratiskt agerande. För att utreda om det fanns en koppling mellan de aktuella aktörerna och våldsbejakande extremistiska grupperingar använde trygghets- och säkerhetssektionen de befintliga samverkansstrukturerna med bland annat polisen och inga tecken på kopplingar mellan aktuella aktörer och våldsbejakande extremistiska grupperingar har framkommit.

Rörande den andra frågeställningen kan således konstateras att det inte framkommit brister i studieförbundets tillämpning av HKF 8130 syfte med bidragsgivningen.

Beredning av ärendet

Svaret på motionen ”Häv stödet till och samarbetet med studieförbundet Ibn Rushd” har tagits fram genom en samberedning mellan kommunstyrelsens förvaltning och kultur- och fritidsförvaltningen.

Förvaltningens synpunkter

Kultur- och fritidsförvaltningen anser att folkbildningen stärker och utvecklar samhället. Studieförbunden utgör en viktig del av folkbildningen och därför är det grundläggande att deras verksamhet bedrivs på ett sådant sätt att de offentliga uppställda kriterierna uppfylls och att bidragsansökan handläggs rättssäkert. I Huddinge kommun innebär det mer konkret att bidrag till studieförbund fördelas enligt reglementet i HKF 8130.

I motionen föreslås att Huddinge kommun ska häva bidragsstödet och allt samarbete med studieförbundet Ibn Rushd då det inte lever upp till de grundläggande värderingar och jämställdhetsmål som kommunen arbetar efter.

I kultur- och fritidsförvaltningens utredning av Ibn Rushds verksamhet lokalt har inget framkommit som ger skäl att häva bidraget till förbundet utifrån ett ickedemokratiskt agerande eller kopplingar till våldsbejakande extremism.

Däremot har det uppdagats oegentligheter rörande den totala volymen inrapporterade bidragstimmar då den bedöms orimlig utifrån medlemsföreningens lokals förutsättningar och storlek och därmed kommer förbundet att bli återbetalningsskyldigt.

Datum
2021-04-16

Diarienummer
KFN-2020/225.667

Mot bakgrund av ovanstående anser kultur- och fritidsförvaltningen att motionen ska avslås.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förslaget till beslut medför inga ekonomiska eller juridiska konsekvenser för kommunen.

Anneli Fällman
Kultur- och fritidsdirektör

Thomas Jansson
Stabs- och utvecklingschef

Bilagor

- Bilaga 1. Motion om att häva stöd till och samarbete med Ibn Rushd (SD)
- Bilaga 2. Remissmissiv
- Bilaga 3. Förlängning remisstid
- Bilaga 4. HKF 8130
- Bilaga 5. Utredning av studieförbundet Ibn Rusheds verksamhet i Huddinge

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen